

Enheten för ekonomi, planering och anskaffning
Kerstin Lindberg, 010-730 96 01
arbetsmiljoverket@av.se

Regeringen
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Återrapportering av regeringsuppdraget Analys av dödsolyckor ur ett genusperspektiv

Regeringen har i ändring av regleringsbrevet för Arbetsmiljöverket för budgetåret 2015 gett oss i uppdrag att under 2015 och 2016 analysera dödsolyckorna inom de sektorer och yrken där män dominerar. Analyserna ska göras ur ett genusperspektiv och belysa hur föreställningar om kön ges betydelse i arbetslivet. Arbetsmiljöverket ska även ta fram metoder för hur man kan arbeta förebyggande mot olycksfall med hjälp av ett genusperspektiv i arbetsmiljöarbetet. I uppdraget ingår också att ta fram kunskapssammanställningar, sprida information och genomföra kunskapshöjande aktiviteter av intern och extern karaktär

Kunskapssammanställningar

Arbetsmiljöverket har initierat följande kunskapssammanställningar över aktuell forskning för att belysa området:

- Dödsolyckor i arbetslivet, delrapport 1 och delrapport 2
- Riskfylld arbetsmiljö - Genusperspektiv på olycksfall och dödsolyckor inom mansdominerade yrken och sektorer, bifogas som bilaga.
- Risk och säkerhet i byggbranschen

De tre kunskapssammanställningarna är under färdigställande och de kommer att presenteras på en konferens i Stockholm den 5 maj 2017. Sammanställningarna kommer bland annat att användas som underlag vid utveckling av det förebyggande arbetet.

Den svenska arbetsmarknaden är starkt könssegregerad vilket innebär att kvinnor och män arbetar inom olika branscher och ofta med olika arbetsuppgifter. Cirka 90 procent av dödsolyckorna drabbar män. Drygt hälften av dödsolyckorna är relaterade till transportverksamhet och fordon.

Kunskapssammanställningen om riskfyllda miljöer ur ett genusperspektiv belyser ett flertal förklaringar till olycksrisker och arbetsplatskulturer i mansdominerade sektorer och redovisar underlaget på fyra nivåer, den individuella nivån, gruppnivån, organisationsnivån och samhällsnivån.

Arbetsmiljöverket kommer att fortsätta att arbeta med dessa frågor utifrån de fyra kunskapssammanställningarna och med erfarenheter från myndighetens tidigare projekt om kvinnors och mäns arbetsmiljö samt pågående insatser för jämställdhetsintegrering.

Inledande kunskapsspridning

- Arbetsmiljöverket planerar att den 5 maj 2017 anordna en konferens med arbetsmarknadens parter för att presentera kunskapssammanställningarna samt diskutera och konkretisera hur det förebyggande arbetet kan stärkas

En nationell strategi för nollvision mot dödsolyckor i arbetslivet

- Arbetsmiljöverket avser att skapa ett långsiktigt strategiskt handlingsprogram för nollvisionen. Programmet kommer att ha en tidshorisont på 5-10 år. Det ska innehålla bland annat viktiga områden och medel för förebyggande insatser. Handlingsprogrammet ska bygga på samverkan med andra berörda myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra intressenter. En nationell strategi för nollvision mot dödsolyckor i arbetslivet ska tydliggöra vilka medel som behövs, hur insatserna ska prioriteras och vem som ansvar för insatserna.

Metoder och metodutveckling

- En utvecklad säkerhetskultur har en central betydelse. Arbetsmiljöverket har publicerat en kunskapssammanställning om riskperception och interventionsmetoder (rapport 2015:7). På verkets webbplats, av.se finns en ämnessida och ett enkätverktyg kring säkerhetskultur till stöd för det lokala arbetsmiljöarbetet. Det kan behövas ytterligare insatser för att öka användningen.

Utbildning och information

- Ledares och chefers kunskaper och agerande har stor betydelse för säkerhetskulturen. Det bör utredas hur detta kan stärkas generellt.
- Omfattande informationsinsatser bör planeras inom ramen för den kommande nationella strategin för nollvision mot dödsolyckor i arbetslivet. Särskilt viktigt blir insatser från intressenter och branschorganisationer inom prioriterade sektorer.

Behov av fortsatt forskning

- Resonemang och reflektioner kring genus och maskuliniteter i samband med risk och säkerhet är sällsynta inom risk- och säkerhetsforskningen. Det finns ett behov att detta i högre grad uppmärksammas i den fortsatta säkerhetsforskningen

I detta ärende har generaldirektören Erna Zelmin-Ekenhem beslutat. Föredragande har varit stf generaldirektör Håkan Olsson.

Erna Zelmin-Ekenhem

Håkan Olsson